

ȘEZĂTOAREA LITERARĂ – MODALITATE EFICIENTĂ DE DEZVOLTARE A LIMBAJULUI ȘI DE EXERSARE A COMUNICĂRII

Șezătoarea literară reprezintă o formă atractivă, recreativă și dinamizatoare, foarte potrivită pentru realizarea cu succes a obiectivelor propuse pentru dezvoltarea limbajului și a comunicării. Este cadrul cel mai adecvat manifestării libere a elevilor, un mijloc eficient de dezvoltare a limbajului și de exersare a comunicării. Vom evidenția câteva din valențele formative ale acestui tip de activitate:

- Este o modalitate eficientă de îmbogățire a cunoștințelor și, implicit, de dezvoltare a limbajului și comunicării. Prin conținutul informațional vehiculat în cadrul șezătorii prin intermediul celor mai accesibile texte literare - poezii, snoave, ghicitori, povești, povestiri, basme, proverbe, zicători etc. – elevii află, culeg o bogăție de idei, impresii, trăiesc autentic, spontan și sincer situațiile redată.
- Stimularea proceselor memoriei reprezintă o altă funcție formativă a șezătorii, experiențele dobândite într-un astfel de cadru se fixează puternic în memorie cunoscându-se faptul că memorarea se realizează mai puternic atunci când fondul afectiv-pozitiv este mai mare. Învățarea de tip afectiv, la vârsta școlară mică, este mai puternică. Ceea ce s-a fixat într-un cadru plăcut, cu stimulări variate devine mai temeinic prin conexiunile multiple în care intră cunoștințele și păstrarea devine mai sigură, durează o perioadă mai îndelungată și se actualizează mult mai ușor.
- Stimularea și educarea atenției este o latură importantă care se realizează prin intermediul șezătorii. Varietatea întrebărilor și răspunsurilor ce trebuie urmărite pe parcursul derulării conținutului, intervenția la momentul oportun, cu rolul pe care îl are de îndeplinit fiecare elev, susținute de suportul afectiv-motivațional, contribuie la mărirea stabilității atenției, fără a resimți efort și, în felul acesta, se cultivă, încetul cu încetul, atenția postvoluntară.
- Șezătoarea contribuie într-o măsură însemnată la realizarea laturii estetice și morale a personalității. Lectura artistică, recitarea, dramatizarea, cântecul, dansul sunt puternice stimulări ale sensibilității estetice. Elevii manifestă un interes deosebit față de producțiile literar-artistice, emoțiile și sentimentele devin puternice și ceea

ce este deosebit de important este faptul că elevii își exersează capacitatea de a se exprima, devoltându-se astfel funcția expresiv-emoțională a limbajului.

- Această activitate solicită, cu precădere, funcția de comunicare a limbajului, atât în formă monologată cât și în formă dialogată. Datorită cadrului festiv și având o anumită notă distractivă, dispune la comunicare chiar și pe acei elevi care, în cadrul activităților obișnuite manifestă rețineri, care dețin un vocabular nesatisfăcător sau manifestă unele tulburări de limbaj cum ar fi dislalia, rinolalia, logofobia.

Ca modalitate didactică ce vizează dezvoltarea limbajului și implicit a comunicării, șezătoarea implică respectarea unor condiții:

- Stabilirea tematicii, alegerea din timp a materialului și ordonarea acestuia într-un repertoriu cu o temă centrală este o cerință foarte importantă. Conținutul șezătorii trebuie să servească, în mod explicit, obiectivelor lecturii, prin îmbogățirea vocabularului, formarea capacității de prelucrare semantică, fixarea vorbirii gramaticale, modelarea expresivității, coerenței și fluenței, și totodată formarea trăsăturilor de personalitate, aptitudinilor, voinței și caracterului.
- Pregătirea elevilor pentru șezătoare trebuie să cuprindă mai multe momente:
 - comunicarea din timp a datei când va avea loc șezătoarea;
 - comunicarea temei, cunoașterea din timp a tematicii contribuind la orientarea interesului și menținerea acestuia, ceea ce favorizează receptarea conținuturilor ce se prelucrează în cadrul lecțiilor, sporind astfel eficiența învățării;
 - pregătirea cadrului corespunzător într-o ambianță festivă, schimbarea decorului creând disponibilități psihice în plus, accentuând trăirile estetice și orientând astfel dispoziția copilului spre comunicare;
 - amenajarea unei mici expoziții (cărți, desene, lucrări ale copiilor) care dă o valoare în plus ambianței.
- Desfășurarea propriu-zisă cuprinde, de asemenea, mai multe momente:
 - deschiderea șezătorii printr-un cuvânt scurt al învățătorului, care precizează scopul șezătorii subliniind importanța momentului și orientând atenția elevilor printr-o motivație succintă;
 - participarea efectivă a elevilor conform rolului pe care îl are de îndeplinit fiecare în prezentarea materialului cultural pregătit;

- încheierea șezătorii, moment în care învățătorul trebuie să aprecieze comportarea elevilor, contribuția fiecăruia, eventual, distribuind anumite recompense, premii.

Ca oricare activitate educativă, șezătoarea poartă amprenta și nota de originalitate a învățătorului. Important este ca atât conținutul cât și forma organizatorică să fie rezultatul unei pregătiri prealabile, cu stabilirea unor obiective clare, cu implicații metodologice adecvate. Șezătoarea literară, cu toate activitățile pregătitoare din cadrul acesteia reprezintă un cadru adecvat al manifestării libere, creatoare a elevilor, devenind astfel una din modalitățile cele mai eficiente de dezvoltare a limbajului și de exersare a comunicării.

*prof. inv. primar Cleșiu Tatiana
Școala Gimnazială Turcoaia*